МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____ Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Нейропсихологічний супровід розвитку дитини

NEUROPSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR CHILD DEVELOPMENT

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини»* скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань усіх спеціальностей

«30» вересня 2025 р. 18 с.

Розробник: *Шапочка Катерина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти*
Протокол №3 від «1» жовтня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри *Катерина ШАПОЧКА*

Проєкт робочої програми навчальної *«ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського*
Протокол №1 від «14 » жовтня 2025 р.

Голова *Людмила ХРЯЩЕВСЬКА*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» погоджено з навчальним відділом*

Начальник відділу *Андрій ЛАБАРТКАВА*

Робочу програму навчальної дисципліни *«ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» затверджено Навчально-методичною радою НУК*
Протокол № 8 від «29» жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій СЛОБОДЯН*

© НУК, 2025
© Шапочка К.А., 2025

ЗМІСТ

Вступ *4*

1. Опис навчальної дисципліни *5*

2. Мета вивчення навчальної дисципліни *6*

3. Передумови для вивчення дисципліни *6*

4. Очікувані результати навчання *6*

5. Програма навчальної дисципліни *6*

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування *11*

7. Форми поточного та підсумкового контролю *11*

8. Критерії оцінювання результатів навчання *15*

9. Засоби навчання… *15*

10. Рекомендовані джерела інформації *16*

Анотація

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» складена к.пед.н., доцентом Шапочкою Катериною Анатоліївною.

Дана програма може бути використана багато профільно в системі підготовки студентів та перепідготовки, підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Курс «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розрахований на студентів вищих навчальних закладів, тому метою даного курсу є ознайомлення студентів з базовими теоретичними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, найбільш загальними відомостями про роботу мозку, його порушеннями та їх причинами, специфіку розвитку пізнавальних процесів, психодіагностикою порушень мови, а також з прийомами практичного застосування набутих знань. Завданням викладання цієї дисципліни є поглиблене вивчення студентами досягнень психології в сфері нейропсихології, психодіагностики, патопсихології, логопсихології та психосемантики, ознайомлення з психодіагностичними методиками пізнавальної сфери під час роботи з дітьми з ООП.

Ключові слова: *нейропсихологія,супровід, розвиток дитини, діти з ООП, ВПФ*

Summary

The program for the study of the normative educational discipline "Neuropsychological support for child development" was compiled by PhD, Associate Professor Kateryna Shapochka.

This program can be used in many profiles in the system of training students and retraining, improving the qualifications of pedagogical workers.

The course "Neuropsychological support of child development" is designed for students of higher educational institutions, therefore the purpose of this course is to acquaint students with the basic theoretical provisions of this educational discipline, in particular with its concepts, the most general information about the work of the brain, its disorders and their causes, specifics development of cognitive processes and personality with speech disorders, psycho-diagnostics of speech disorders, as well as methods of practical application of acquired knowledge. The task of teaching this discipline is the in-depth study by students of the achievements of psychology in the field of neuropsychology, psychodiagnostics, pathopsychology, logopsychology and psychosemantics, familiarization with psychodiagnostic methods of the cognitive sphere when working with children with special educational needs.

Key words: neuropsychology, support, child development, children with special needs, higher mental functions

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання
–</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;

самостійної роботи студента – 6</td><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Освітній рівень:
першій (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: курс «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розрахований на студентів вищих навчальних закладів, тому метою даного курсу є ознайомлення студентів з базовими теоретичними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, найбільш загальними відомостями про роботу мозку, його порушеннями та їх причини, специфіку розвитку пізнавальних процесів та особистості з порушеннями мови, психодіагностикою порушень мови, а також з прийомами практичного застосування набутих знань.

Завданням викладання цієї дисципліни є поглиблене вивчення студентами досягнень психології в сфері нейропсихології, психодіагностики, патопсихології, логопсихології та психосемантики, ознайомлення з психодіагностичними методиками пізнавальної сфери під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема мовленнєвими порушеннями. Введення майбутнього спеціаліста у світ нейропсихологічних основ діагностики пізнавальної діяльності дітей з тяжкими порушеннями мовлення як наукового знання, викладення основних уявлень про природу суб'єктивної реальності уявлень, її специфіку, структуру та феноменологію; етапи вікового розвитку людини; сприяння формуванню гармонійно розвиненої особистості, розвиток у майбутнього спеціаліста зацікавлення до пізнання іншого і самопізнання, застереження від спрощених представлень про природу людини, особливо небезпечних для педагога-вихователя; закласти фундамент ефективного оволодіння і наступного використання знань інших галузей психології.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-4. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.
СК-2. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.
СК-3. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.
СК-4. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
СК-5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
СК-6. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
СК-7. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
СК-8. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Змістовий модуль 1

Введення в психодіагностику.

Теоретичні основи дитячої психодіагностики. Історія психодіагностики**.** Вчені, що внесли особливий вклад в розвиток нейропсихології. Основні шляхи розвитку нейропсихології. Вклад Л.С.Виготського та А.Р.Лурії в розвиток нейропсихології. Мозок – субстрат психічних процесів. Методологічні основи нейропсихології

Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій. Зв'язок нейропсихології із загальною психологією. Поняття, що є загальними для нейропсихології і загальної психології. Основні характеристики вищих психічних функцій. Визначення вищих психічних функцій. Функціональна система в нейропсихології. Сугубо нейропсихологічні поняття. Вузький локалізаціонізм. Антилокалізаціонізм. Еклектична концепція. Принцип динамічної локалізації вищих психічних функцій.

Основні принципи будови мозку. Горизонтальна і вертикальна мозкова організація вищих психічних функцій. І-й рівень – кора головного мозку. ІІ-й рівень – базальні ядра півкуль головного мозку. Ш-й рівень – гіпокамп, гіпофіз, гіпоталамус, поясна звивина, миндалевидне ядро. IV-й рівень – ретикулярна формація і інші структури головного мозку. Основні анатомічні дані про будову мозку. Кора великого мозку Асоціативні та проекційні системи мозку. Лімбіко□ретикулярна система. Значна мінливість головного мозку. І- енергетичний блок мозку.ІІ – блок прийому, переробки і збереження екстерорецептивної інформації. ІІІ – блок програмування, регуляції і контролю за перебігом психічної діяльності. Зони аналізатора.

Проблема міжпівкульової асиметрії мозку і міжпівкульова взаємодія Анатомічні дані міжпівкульової асиметрії. Функціональна міжпівкульова асиметрія. Домінантність півкуль. Міжпівкульова взаємодія. Розщеплений мозок. Сенсорні, мовні, рухові, зорово-конструктивні феномени у хворих із розщепленим мозком

Проблема вищих психічних функцій в нейропсихології. Визначення поняття вищі психічні функції. Системність – одна із найважливіших ї характеристик вищих психічних функцій. Соціальність вищих психічних функцій. Біологічні основи вищих психічних функцій. Мовна опосередкованість вищих психічних функцій. Внутрішньосистемні і міжсистемні перебудови.

Теоретичні основи нейропсихології. Сучасна теоретична основа нейропсихології. Вищі психічні функції і структури мозку. Вищі психічні функції та функціональні системи мозку. Основні наукові погляди на локалізацію вищих психічних функцій. Сучасна локалізація вищих психічних функцій в мозку. Довільність регуляції ВПФ. Новизна та оригінальність поглядів луріївської нейропсихології на ВПФ

Будова та функції головного мозку. Основні частки головного мозку. Функції основних часток головного мозку. Рівні головного мозку. Роль рівнів головного мозку в формуванні ВПФ. Взаємозв'язок між блоками головного мозку за А.Р. Лурією. Участь блоків головного мозку в формуванні ВПФ. Лобна кора і її роль в довільній регуляції вищих психічних функцій і поведінки в цілому. Лобна кора і її вплив на мовну регуляцію рухових актів. Лобна кора і зоровий гнозис. Вплив лобної кори на мнестичні процеси. Лобна кора та її вплив на інтелектуальну діяльність

Роль півкуль головного мозку в формуванні вищих психічних функцій. Особливості будови правої та лівої півкуль. Функціональна специфічність півкуль. Взаємодія півкуль при формуванні ВПФ. Роль потиличних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль скроневих часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль тім'яних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль лобних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ

Змістовий модуль 2

Характеристика пізнавальної сфери людини

Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага –сутність, функції та різновиди. Пам'ять – сутність, функції та різновиди. Сутність та різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.

Модуль 2. Змістовий модуль 3

Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.

Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного вік. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників

Змістовий модуль 4

Проведення психодіагностичного обстеження.

Організація та проведення психодіагностичного обстеження, визначення шляхів роботи з дитиною. Методи дитячої психодіагностики.

Основні напрямки розвитку нейропсихології Діагностичний напрямок. Нейропсихологія дитячого віку.

Стандарті тестові методики. Проективні методики. Специфіка застосування тестів з різними віковими категоріями досліджуваних. Загальна схема нейропсихологічного обстеження дітей.

Психодіагностика пізнавальних процесів дитини.

Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви. Методи діагностики тактильних і соматогностичних функцій. Діагностика уваги, пам'яті, мовленнєвих функцій читання і письма. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дітей з порушеннями мовлення. Різновиди та причини порушень мовлення. Методики нейропсихологічного обстеження.

Змістовний модуль 5.

Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симтоматика відхилень

Методика нейропсихологічного обстеження дитини (повний варіант методики: анамнестичні дані; опитувальник; методики обстеження моторних і сенсорних асиметрій; праксису, гнозису і тактильних функцій; пам'яті; мовленнєвих та інтелектуальних функцій)

Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності)

Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку

Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср

1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Введення в психодіагностику.	10	2	2			6
Тема 2. Особливості нейропсихологічної діагностики	10	2	2			6
Тема 3. Основні принципи будови мозку	10	2	2			6
Разом	**30**	**6**	**6**			**18**
Змістовний модуль 2.						
Тема 4.Характеристика пізнавальної сфери людини. Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності.	10	2	2			6
Тема 5. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага –сутність, функції та різновиди.	10	2	2			6
Тема 6. Пам'ять – сутність, функції та різновиди. Сутністьта різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.	10	2	2			6
Разом	**30**	**6**	**6**			**18**
Модуль 2. Змістовний модуль 3.						
Тема 7.Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.	10	2	2			6
Тема 8. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного вік. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі	10	2	2			6
Тема 9. Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників	10	2	2			6
Разом	**30**	**6**	**6**			**18**
Змістовний модуль 4.						
Тема10. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви	10	2	2			6
Тема11. Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи	10	2	2			6
Тема12. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симтоматика відхилень	10	2	2			6
Разом	**30**	**6**	**6**			**18**
Змістовний модуль 5.						
Тема13. Нейропсихологічна симптоматика	10	2	2			6

відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП						
Тема14. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	10	2	2			6
Тема15. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	10	2	2			6
Разом	**30**	6	6			**18**
Усього годин:	**150**	**30**	**30**			**90**

Заочна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Введення в психодіагностику.	10					10
Тема 2. Особливості нейропсихологічної діагностики	10	2				8
Тема 3. Основні принципи будови мозку	10		2			8
Разом	**30**	**2**	**2**			**26**
Змістовний модуль 2.						
Тема 4.Характеристика пізнавальної сфери людини. Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності.	10		2			8
Тема 5. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага –сутність, функції та різновиди.	10					10
Тема 6. Пам’ять – сутність, функції та різновиди. Сутністьта різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.	10					10
Разом	**30**		**2**			**28**
Змістовний модуль 3.						

Тема 7.Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.	10					10
Тема 8. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного вік. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі	10					10
Тема 9. Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників	10	2				8
Разом	**30**	**2**				**28**
Модуль 2. Змістовний модуль 4.						
Тема10. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви						10
Тема11. Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи						10
Тема12. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симтоматика відхилень						10
Разом	**30**					**30**
Змістовний модуль 5.						
Тема13. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	10	2				8
Тема14. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	10					10
Тема15. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку	10		2			8

Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП						
	30	2	2			26
Усього годин:	**150**	**6**	**6**			**138**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин ДФН	Кількість Годин ЗФН
1	Тема 1. Введення в психодіагностику.	2	
2	Тема 2. Особливості нейропсихологічної діагностики	2	
3	Тема 3. Основні принципи будови мозку	2	2
4	Тема 4.Характеристика пізнавальної сфери людини. Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності.	2	2
5	Тема 5. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага – сутність, функції та різновиди.	2	
6	Тема 6. Пам'ять – сутність, функції та різновиди. Сутність та різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.	2	
7	Тема 7.Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.	2	
8	Тема 8. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного вік. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі	2	
9	Тема 9. Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників	2	
10	Тема10. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви	2	
11	Тема11. Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи	2	
12	Тема12. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симтоматика відхилень	2	
13	Тема13. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	2	

14	Тема14. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	2	
15	Тема15. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психоло-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	2	2
	Усього годин:	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

підготовка до практичних занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;

підготовка мультимедійної презентації до доповіді – ***10 год. / 1 роботу;***

підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	60	88
2	Мультимедійна презентація/проєкт	10	20
3	Підготовка до контрольних заходів	20	30
4.			
	Разом	90	138

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

• Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	**Критерії оцінювання**
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
3,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
1,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 24/36 балів (1 модуль – 24б., 2 модуль - 36 б. ДФН), (ЗФН).

Самостійна (проектна)	**Критерії оцінювання**

робота	
36/30/24/16	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
30/24/18/12	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
24/18/13/8	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
18/13/8/4	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
9/6/4/1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30/16 балів (1 модуль – 30 б., 2 модуль 16 б. ДФН) (36, 24 відповідно ЗФН).

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
ДФН/ЗФН 16	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 15-12	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 11-7	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 6-5	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 4–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня.

	Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 16 балів (для ДФН/ЗФН)

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Модуль 1		
Практичні заняття	6х4 бали = 24 балів	3х4 бали = 12 балів
Самостійна (проектна) робота	2х30 балів = 60 балів	2х36 балів = 72 балів
Контрольна (письмова) робота	1х16 балів= 16 балів	1х16 балів = 16 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 2		
Практичні заняття	9х4 бали = 36 балів	3х4 бали = 12 балів
Самостійна (проектна) робота	3х16 балів = 48 балів	3х24 балів = 72 балів
Контрольна (письмова) робота	1х16 балів = 16 балів	1х16 балів = 16 балів
Всього	**100**	**100**
Разом:	**(100х2)/2**	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Модуль1.					
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна робота	30	Самостійна робота	36
ЗМ 2	Т4	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т6	Відповідь на семінарському занятті	4		20
		Самостійна робота	30	Самостійна робота	36
		Контрольна робота	16	Контрольна робота	16
Модуль 2					

ЗМ 3	Т7	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т9	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
ЗМ 4	Т10	Відповідь на семінарському занятті	4		
	Т11	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	4
	Т12	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
	Т13	Відповідь на семінарському занятті	4		4
	Т14	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т15	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
		Контрольна робота	16	Контрольна робота	16
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			**(100х2)/2**		**(100х2)/2**

12. Рекомендована література

Основна:

1. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 296 с.
2. В.Тарасун Морфофункціональна готовність дітей з особливостями у розвитку до шкільного навчання: діагностика і формування. Монографія. К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2008. 294 с
3. М.К.Шеремет, О.В.Боряк Неврологічні основи логопедії: навч.посіб. Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. 252с.
4. Логопедично-реабілітаційний супровід дітей із порушеннями психофізичного розвитку : Монографія / [А. І. Кравченко, Л. В. Мороз, Л. Л.Стахова, О. В. Ласточкіна, К. О.Зелінська-Любченко, І. В. Кравченко] ; за ред. А. І. Кравченка. Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. 288 с

Допоміжна:

5. Москальова А.С. Методи психодіагностики в навчально-виховному процесі: Навч. посіб. К.:2013. 360с.

6. С.Д. Максименко ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ УЧІННЯ ЛЮДИНИ. Монографія. К., 2017. 206с.

7. Белей М.Д., Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. – Івано□Франківськ: Тіповіт, 2008. – 296

Допоміжна

8. Максименко С.Д. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я В. Цехмістер, І.А. Коваль, К. С. Максименко; за загальною ред. С.Д. Максименка. – 2-е вид. – К.: Слово, 2014. – 516 с.

9. Прасол Д.В. Основи психосемантики: Навчально-методичний посібник. Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2010. 96 с.

10. Матейко Н.М. Основи психодіагностики: інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи. – Івано□Франківськ: Симфонія форте, 2013. 80с.

11. Психодіагностика: практикум/[уклад.:Н.О.Данильченко, А. В. Вертель]. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 140 с.

13. Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/
Сайт Міністерства освіти та науки України http://www.mon.gov.ua/
Сайт Національної академії педагогічних наук України http://naps.gov.ua/
Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/
Діти з особливими потребами в освітньому просторі України http://old.zounb.zp.ua/node/5808
Інклюзивна освіта – Департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації http://oblosvita.mk.gov.ua/ua/inkluzia/